

REFERAT Valgstyret d. 20-08-2025

Mødedato Onsdag d. 20. august 2025 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	7
Godkjenning av valgstyrets protokoll fra møte 04.06.25.....	8
Prinsipper for opptelling av stemmesedler ved stortings- og sametingsvalget 2025.....	10

Punkt .: Møtedokumenter

Bilag

Komplett innkalling Valgstyret (20.08.2025)

Sakliste Valgstyret 20.08.2025

PROTOKOLL VALGSTYRET

Dato: 20.08.2025
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 7/25 - 8/25
Møtets varighet: Kl. 09.00 til 09.15
Møteleder: Ordfører Mathias Bernander

Til stede:

Mathias Bernander (H)
Ingen vararepr. for
Charlotte Beckmann Finnestad (KRF)
Julie Hetland (FRP)
Ingen vararepr. for
Bernt Erik Olsen (UAVH)
Christine Alveberg (V)
Hildegunn M. T. Seip (MDG)
Lorena Jordana Delgadillo Neira (Rødt)
Ole Magne Omdal (Grønt)
Ingen vararepr. for
Alf Albert (KL)
Ole Iacob Prebensen (KON)
Erik Rostoft (PS)

Forfall:

Kenneth Mørk (AP)

Tonje J. Alvestad (SV)

Ian Martin Reed (INP)

Til stede fra administrasjonen:

Kommunedirektøren
Camilla Erland Aarnes, rådgiver politisk og administrativt sekretariat
Arild Andresen, leder politisk og administrativt sekretariat
Formannskapssekretæren

Orientering om status tiltak etter ROS-analyse og endring i valgforskriften ved Camilla Erland Aarnes, rådgiver politisk og administrativt sekretariat

- Tiltak: Kameraovervåking av lokaler som brukes til oppbevaring av avgitte stemmer og skannersentral – ny vurdering
- Ny §4-2 Informasjonssikkerhet ved bruk av det elektroniske valggjennomføringssystemet

Deretter spørsmålsrunde.

7/25 Valgstyresak:
Godkjenning av valgstyrets protokoll fra møte 04.06.25
(ark.nr. 2025000010)

Valgstyrets vedtak:

Valgstyret godkjenner protokoll fra valgstyrets møte 04.06.25.
(Enst.)

11 av 14 repr. til stede.

8/25 Valgstyresak:
Prinsipper for opptelling av stemmesedler ved stortings- og sametingsvalget 2025
(ark.nr. 2024009411)

Valgstyrets vedtak:

Valgstyret godkjenner den foreslåtte prosess for opptelling, herunder disse endringer sammenlignet med tidligere valg:

- Andre telling av forhåndsstemmer gjøres ferdig søndag før valgdagen
- Ved avvik mellom første og andre opptelling aksepteres avvik inntil én promille per krets. Ved avvik større enn dette gjennomføres maskinell telling av kretsen på nytt

(Enst.)

11 av 14 repr. til stede.

Informasjon om planlagte møter høsten 2025 i forbindelse med stortingsvalget:

3. september kl. 08.30/09.00 – kanskje ikke nødvendig

9. september kl. 15.00

10. september kl. 08.15

11. september kl. 12.00

Møtet hevet.

Punkt .: Behandling av utvalgssak

Punkt 7/25: Godkjenning av valgstyrets protokoll fra møte 04.06.25

Bilag

Protokoll Valgstyret 04.06.2025

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2025000010
Saksbehandler Anne Lise H Aabø

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Valgstyret	20.08.2025	7/25

GODKJENNING AV VALGSTYRETS PROTOKOLL FRA MØTE 04.06.25

VALGSTYRET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 20.08.2025 SAK 7/25

Valgstyrets vedtak:

Valgstyret godkjenner protokoll fra valgstyrets møte 04.06.25.
(Enst.)

11 av 14 repr. til stede.

20.08.2025

Punkt 8/25: Prinsipper for opptelling av stemmesedler ved stortings- og sametingsvalget 2025

Dato 24. juni 2025
Saksnr.: 2024009411-37
Saksbehandler Camilla Erland Aarnes
Godkjent av Kjell Alfred Kristiansen
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Valgstyret

Møtedato
20.08.2025

Prinsipper for opptelling av stemmesedler ved stortings- og sametingsvalget 2025

Forslag til vedtak

Valgstyret godkjenner den foreslåtte prosess for opptelling, herunder disse endringer sammenlignet med tidligere valg:

- Andre telling av forhåndsstemmer gjøres ferdig søndag før valgdagen
- Ved avvik mellom første og andre opptelling aksepteres avvik inntil én promille per krets. Ved avvik større enn dette gjennomføres maskinell telling av kretsen på nytt

Sammendrag

Saken omhandler prinsipper for og organisering av opptelling og kriterier for hva som kan godkjennes, ev. forkastes, når det gjelder påføringer på den generelle stemmeseddelen.

Endringene sammenlignet med tidligere valg, som kommunedirektøren foreslår i saken, er ment å forbedre effektiviteten og påliteligheten i opptellingsprosessen.

Saksutredning

Bakgrunn for saken og juridisk grunnlag

Valgstyret er ansvarlig for valggjennomføringen i kommunen, og har det overordnede ansvaret for hvordan opptellingen foregår. Det må etableres rutiner som sikrer at opptellingen foregår på en trygg, sikker og tillitsskapende måte.

Opptelling foregår i perioden 7. september til og med 9. september, eller til alle tellinger er godkjent.

Valgstyret kan velge om de ønsker å være fysisk til stede under opptellingen, men må sikre at de til enhver tid kan være ansvarlig for opptellingen.

Valgstyret selv må ta stilling til stemmegivninger og stemmesedler som foreslås forkastet.

Valgmedarbeiderne har taushetsplikt, det vil si at de har en plikt til å hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger fra klargjøringen, samt første og andre telling før de offentliggjøres.

Opptelling av stemmesedler

Valgstyret er ansvarlig for opptelling av stemmesedler, iht. valgloven §§ 10-7 og 10-10.

Valgstyret har ansvaret for den første opptellingen av stemmesedler som er avgitt på forhånd, og den første opptellingen av stemmesedler fra valgtinget som er avgitt i stemmeseddelkonvolutt, og for tvilsomme stemmesedler som er lagt til side.

Ledere i valglokalene har ansvaret for den første opptellingen av stemmesedler som er avgitt på valgtinget. Valgstyret har ansvaret for den andre opptellingen av stemmesedler.

Valgloven §§ 10-5 og 10-11 beskriver hvordan opptellingen av stemmesedler skal gjennomføres. Stemmesedler avgitt på forhånd og stemmesedler på valgting skal telles hver for seg. Alle stemmesedler skal telles opp to ganger. Den første tellingen gjøres manuelt og den andre tellingen gjøres maskinelt.

Valgstyret bestemmer selv hvor stemmesedlene skal telles opp hvis ikke annet er fastsatt i valgloven. Iht. valgloven § 10-7 (2) skjer den første opptellingen av stemmesedler som er avgitt på valgtinget ute i valglokalene. Kommunedirektøren foreslår at sentral opptelling skjer i rådhuskjelleren som ved de to forgående valg.

Opptellingen skal være offentlig, og valgsekretariatet sørger for at det tilrettelegges for at publikum og presse kan se på gjennomføring av både første og andre opptelling.

Stemmegivninger

En stemmegivning skjer når en velger legger stemmeseddelen i urnen og blir krysset av i manntallet. De fleste stemmer blir avgitt på denne måten, kalt «rett i urne».

Når Kristiansand kommune mottar forhåndsstemmer i konvolutt, for eksempel fra utenriksstasjoner eller andre kommuner, må disse registreres i EVA. Etter registrering skal stemmegivningen prøves for å sikre at de oppfyller kravene i valgloven.

Følgende krav skal oppfylles:

- Velgeren er manntallsført i kommunen.
- Det kan fastslås hvem velgeren er
- Stemmegivningen er levert et sted der velgerne kan stemme
- Det er ikke sannsynlig at omslagskonvolutten er åpnet

- Velgeren har ikke allerede avgitt en godkjent stemmegivning
- Stemmegivningen har kommet inn til valgstyret innen kl. 17 dagen etter valgdagen

Alle kravene må være oppfylt for at stemmegivningen skal godkjennes. Valgstyret må ta stilling til foreslåtte forkastede stemmegivninger.

Valgtingsstemmegivninger i konvolutt må også registreres og prøves.

Første telling av forhåndsstemmesedler

Velgerne kan forhåndsstemme til og med fredag 5. september. Den foreløpige tellingen av forhåndsstemmesedlene skal starte senest fire timer før stemmegivningen avsluttes i valglokalene på mandag kl. 21.00 og kan tidligst starte søndagen før valgdagen. Den første tellingen av forhåndsstemmesedler til stortingsvalget gjennomføres søndag 7. september.

Første telling stemmesedler som skal telles opp etter klokken 17 dagen etter valgdagen (sent innkomne forhåndsstemmegivninger)

Forhåndsstemmer fra velgere som har stemt utenriks eller i andre kommuner kommer med posten gjennom hele forhåndsstemmeperioden. Fra og med nest siste lørdag før valgdagen sendes ikke stemmer som skal til andre kommuner i posten på ordinær måte. Valgdirektoratet har en egen avtale med Posten slik at disse stemmene blir hentet og levert samlet til hver kommune.

Kristiansand kommune forventer å få levert sent innkomne forhåndsstemmegivninger lørdag 6. september, mandag 8. september og tirsdag 9. september. Siste frist for mottak for at stemmegivningene skal kunne godkjennes er tirsdag 9. september kl. 17.00.

Sent innkomne forhåndsstemmesedler skal tas med i valgoppgjøret. Disse stemmesedlene telles for seg. Første telling av sent innkomne forhåndsstemmesedler gjennomføres tirsdag 9. september etter kl. 17.00.

Ved stortingsvalget i 2021 mottok Kristiansand kommune 1625 sent innkomne forhåndsstemmegivninger. Ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2023 var antall sent innkomne forhåndsstemmegivninger 750.

Andre telling av forhåndsstemmesedler

Andre telling foregår maskinelt. Ved tidligere valg har andre telling av forhåndsstemmesedler blitt gjennomført på valgdagen. Valgloven åpner nå for at andre telling kan gjennomføres på søndagen før valgdagen.

Fordelen med å gjennomføre at andre telling av forhåndsstemmesedler på søndag:

- Bedre oversikt over arbeidsprosessene
- Bedre kapasitet for valgsekretariatet på valgdagen

I tillegg er det lettere å prøve ut en ny ordning ved stortings- og sametingsvalg da opptelling er betydelig enklere enn ved kommunestyre- og fylkestingsvalg.

Andre telling av forhåndsstemmesedler på søndag vil derimot medføre økt bruk av overtid. Kommunedirektøren anbefaler likevel at andre telling av ordinære forhåndsstemmesedler gjennomføres søndag 7. september, straks første telling er ferdig

Opptellingen av forhåndsstemmesedler kan først ferdigstilles tirsdag 9. september, etter kl. 17.00, på grunn av sent innkomne forhåndsstemmesedler.

Første telling av valgtingsstemmesedler

Første telling av stemmesedler til stortingsvalget gjøres i valgtingslokalene etter at lokalene stenger mandag 8. september kl. 21.00. Stemmesedlene som er lagt rett i urne telles og fordeles på parti av valgmedarbeiderne i valglokalene. Leder og nestleder i lokalene fører første telling inn i valglokalets protokoll. Stemmesedlene leveres på rådhuset mandag kveld sammen med protokollen når opptellingen på lokalet er ferdig. Stemmegivninger som er tatt imot i konvolutt, samt tvilsomme stemmesedler som er lagt til side på valgdagen skal telles samlet i første telling i rådhuskvartalet.

Andre telling av valgtingsstemmesedler

Fra og med kommune og fylkestingsvalget 2023 vedtok valgstyret at andre telling av valgtingsstemmesedler starter tirsdag etter valgdagen. Denne ordningen fungerte bra og førte ikke til forsinkelser i endelig resultat. Kommunedirektøren anbefaler derfor at ordningen videreføres ved stortings- og sametingsvalget.

For hver tellekategori og krets skal tellingene godkjennes i det valgadministrative systemet. Det gjøres ved å sammenligne første og andre telling.

Avvik

Det kan oppstå avvik mellom første og andre telling. Den første tellingen er manuell og den andre er maskinell.

Dersom det er avvik mellom første og andre telling skal det foretas en tredje maskinell telling.

Valgstyret har tidligere ikke tatt stilling hvor stort avviket skal være for at det skal telles på nytt, og valgsekretariatet har gjort en konkret vurdering i hvert tilfelle. For å sikre en etterprøvable prosess som bidrar til å skape tillit til opptellingen anbefaler kommunedirektøren at valgstyret tar stilling til dette i forkant av opptellingen. Erfaring tilsier at det vil være mindre avvik ved alle kretser, både ved telling av forhåndsstemmer og valgtingsstemmer.

Kommunedirektøren anbefaler at et avvik på under 1 promille kan aksepteres, dvs. et avvik mindre enn én pr. tusen sedler. Dette er samme nivå som blant annet Bergen kommune har lagt seg på. Det er i denne sammenhengen viktig å merke seg at avviket ikke bare blir vurdert på totalsummen, men også innad mellom partiene. Dersom det er -5 stemmer for parti X og +5 for parti Y i avvik mellom manuell og maskinell telling i en stemmekrets med 4000 stemmesedler er dette avviket større enn én promille, selv om det på bunnlinjen vil stå 0. Det gjennomføres ny maskinell telling frem til vi får to maskinelle tellinger der avviket er under 1 promille.

Stemmegivninger og stemmesedler

De aller fleste stemmesedler innfrir kravene i valgloven § 10-3. Det er valgstyret som er ansvarlig for opptellingen av stemmesedler og opptellingen skal foretas av de personer og på den måten som valgstyret bestemmer, jf. valgloven §§ 10-4. og 10.5. Valgsekretariatet i Kristiansand består av ansatte som har lang erfaring med valg arbeid.

Kommunedirektøren foreslår at opptellingen gjennomføres slik som ved tidligere valg, med de justeringer som foreslås i saken.

Det er satt av tidspunkter for møter i valgstyret slik at valgstyret kan ta stilling til tvilsomme stemmegivninger og stemmesedler. Samtidig, for en effektiv opptellingsprosess foreslår kommunedirektøren at valgstyret setter noen kriterier for hvilke rettinger på sedler som skal godkjennes og hvilke som skal forkastes. Det som eventuelt avviker fra dette, vil fremlegges for valgstyret for behandling.

Det er ikke anledning til å gi personstemmer ved stortingsvalget, noe som innebærer at det vil komme færre stemmesedler til verifisering. Eventuelle endringer vil ikke telle med ved valgoppgjøret.

På den generelle stemmeseddelen, den med blindeskrift, er det slik at de fleste partiene står oppført. Men de listene som kun stiller til valg i enkelte valgkretser/fylker står ikke oppført. Det står da forklart på seddelen at rubrikk nr. xx skal benyttes, det settes kryss og partiets navn skal skrives på for hånd ved siden av. Vi ser imidlertid at enkelte velgere skriver så utydelig at det ikke er mulig å tolke hva de skriver, enkelte skriver også bare en «krusedull». Kommunedirektøren anbefaler at i slike tilfeller forkastes hele stemmeseddelen.

Økonomiske konsekvenser

Økt bruk av overtid er redegjort for i saken.

Uttalelse fra rådene (Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Studentutvalget og Ungdommens bystyre)

Ikke aktuelt i denne saken.

Barn og unges interesser

Ikke aktuelt i denne saken.

Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

Ikke aktuelt i denne saken.

Klima- og miljøkonsekvenser

Ikke aktuelt i denne saken.

HMS/Folkehelse

Ikke aktuelt i denne saken.

Vurdering

Endringene som kommunedirektøren foreslår, er ment å forbedre effektiviteten og påliteligheten i opptellingsprosessen ved stortingsvalget.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Valgstyret godkjenner prosess for opptelling, herunder disse endringer sammenlignet med tidligere valg:

- Andre telling av forhåndsstemmer gjøres ferdig søndag før valgdagen
- Ved avvik mellom første og andre opptelling aksepteres avvik inntil én promille per krets. Ved avvik større enn dette gjennomføres maskinell telling av kretsen på nytt